



Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van GO! atheneum Antwerpen te ANTWERPEN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	40287
Instelling	GO! atheneum Antwerpen
Directeur	Karin HEREMANS
Adres	Franklin Rooseveltplaats 11 - 2060 ANTWERPEN
Telefoon	03-232.70.99
Fax	03-225.36.22
E-mail	ka1.antwerpen@g-o.be
Website	http://www.atheneumantwerpen.be
Bestuur van de instelling	Scholengroep 1 Antwerpen Antigon
Adres	Thonetlaan 106 A - 2050 ANTWERPEN
Scholengemeenschap	SGGO nr1 Antwerpen-Wommelgem-Zwijndrecht
Adres	Thonetlaan 106_A - 2050 ANTWERPEN
CLB	GO! CLB Antwerpen
Adres	Berchemstadionstraat 1 - 2600 BERCHEM
Dagen van het opvolgingsbezoek	01-10-2015
Einddatum van het opvolgingsbezoek	01-10-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	07-10-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Wouter SCHELFHOUT
Teamleden	Erik VAN NIEUWENHUYZE, Jos VERMIJL, Ludo POTTIER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/008).....	4
3.2 Boekhouding in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan 2008/027)	5
3.3 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2006/005)	6
3.4 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Toerisme (leerplan 2005/069).....	8
3.5 Inbreuken op de regelgeving.....	9
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....	10
5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	10

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 17-09-2012 tot 21-09-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 21-09-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- **regelgeving**
- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 1 Handel	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 3 BSO Kantoor		boekhouding
Graad 3 TSO Handel	wiskunde	
Graad 3 TSO Toerisme	wiskunde	

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/008)

Voldoet

De school heeft via structurele maatregelen een goede realisatie van het leerplan mogelijk gemaakt. Het aanbod is leerplangericht en vertoont geen hiaten meer. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat het aanbod een groot aantal hiaten bevatte en dat het te weinig aangebracht werd vanuit het lokale milieu.

Bij de opvolging blijkt dat het aanbod alle onderdelen van het leerplan bevat. De invulling ervan gebeurt leerplangericht en gaat voldoende uit van de eigen omgeving waarbij ook waarnemingen op het terrein verricht worden.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de uitrusting van het vaklokaal voldeed, maar dat de geringe beschikbaarheid van ICT-lokalen de integratie van ICT-gebruik door de leerlingen afremde.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat de school de uitrusting van de vaklokalen verder optimaliseert. Er zijn ook structurele aanpassingen gebeurd op het vlak van de beschikbaarheid van vaste computers en tablet-pc's waardoor het ICT-gebruik door de leerlingen in opmars is.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie niet valide was. Ze miste representativiteit door de hiaten in de realisatie en het gebrek aan de evaluatie van vaardigheden.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat de evaluatie voldoende leerplangericht gebeurt en daardoor representatief is voor het geheel van de onderdelen en de verhouding tussen kennis en vaardigheden.

Leerbegeleiding Bij de doorlichting werd vastgesteld dat het cursusmateriaal te weinig bronnen bevatte over de eigen omgeving.
Preventief
Curatief

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat de eigen omgeving voldoende vertegenwoordigd is in de vernieuwde cursus. Via het digitaal platform is ook bronnenmateriaal in kleur beschikbaar.

Deskundigheidsbevordering Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de kwaliteit van het aanbod en de evaluatie wees op een gebrek aan leerplanstudie, reflectie, overleg en vakgebonden nascholing.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat de attributie beter afgestemd is op het lerarenprofiel. De vakgroep gaat voldoende uit van leerplanstudie bij de realisatie. Voor de implementatie van het nieuwe leerplan vanaf het huidige schooljaar wordt ook nascholing gevolgd. Het beperkte aantal leden van de vakgroep bemoeilijkt echter het overleg en de reflectie over het aanbod, de leerbegeleiding en de evaluatie.

3.2 Boekhouding in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan 2008/027)

Voldoet

De school en de vakgroep hebben voldoende geremedieerd aan de hiaten in de leerplanrealisatie. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerplanrealisatie voor boekhouding niet voldeed. Intracommunautaire verrichtingen kwamen niet aan bod. Er werd gebruik gemaakt van een didactisch boekhoudpakket, maar er ging daarbij beperkte aandacht naar voorraadadministratie en dit werd ook niet geëvalueerd. Verder ging er weinig aandacht naar het afleiden van relevante informatie uit ingevoerde gegevens. Bij het onderdeel bedrijfsbeleid ging er onvoldoende aandacht naar de interpretatie van de balans en resultatenrekening.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat aan al deze hiaten bij de leerplanrealisatie werd geremedieerd. Dit gebeurt binnen een functionele spreiding van de leerinhouden over de twee leerjaren van de derde graad. De leraren maken nu gebruik van een professioneel boekhoudpakket.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat binnen de lesuren boekhouding in III,2 deels de geïntegreerde proef en de stage moest worden begeleid, aangezien de school had gekozen om geen aparte uren praktijk kantoortechnieken in te richten.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat de school er sinds de doorlichting voor kiest een apart lesuur in te richten voor het opvolgen en begeleiden van de geïntegreerde proef en de stage. Dit heeft de nodige ruimte gecreëerd voor de verdieping van de leerplanrealisatie binnen de lesuren boekhouden.

Uitrusting

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de ICT-integratie beperkt bleef en dat het didactisch boekhoudpakket dat gebruikt werd volgens de vakgroep vaak uitviel en traag was, waardoor er onderwijstijd verloren ging.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat de leerlingen voortdurend gebruik kunnen maken van een goed functionerende ICT-infrastructuur. Het gebruik van het professioneel boekhoudpakket verloopt vlot.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie onvoldoende representatief was voor het geheel van de leerplandoelen omdat bepaalde onderdelen niet werden bevraagd. Verder werden ook bijna geen competenties in kaart gebracht, wat in strijd is met het competentiegericht karakter van het leerplan en met het profiel van de studierichting. Over het algemeen was de evaluatie kennis- en productgericht. Ze was gericht op een toetscultuur waarbij de evaluatiegegevens nog onvoldoende werden aangewend om het onderwijsleerproces bij te sturen. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal (tweede graad: 40 %, derde graad: 30 %, met twee examenperiodes) was te beperkt om de leerprocesgerichte aspecten van de evaluatie te ondersteunen.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat het geheel van de leerplandoelen representatief bevraagd wordt. Bovendien gebeurt dit op een voldoende competentiegericht wijze. De leerlingen krijgen bij slechte resultaten de kans om deze te verbeteren via een hertoets (bij dagelijks werk) of via een bijkomend examenmoment (na de kerstexamens). Via deze aanpak wendt de vakgroep de evaluatiegegevens voldoende aan om het onderwijsleerproces bij te sturen. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal werd verhoogd wat het leerprocesgericht karakter van de evaluatie ondersteunt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de hiaten in de leerplanrealisatie mede te wijten waren aan de lestijden die men besteedde om de voorkennis van de instromers bij te spijkeren.

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat wanneer leerlingen instromen met een beperkte boekhoudkundige voorkennis de benodigde remediëring plaats vindt buiten de lessen. Dit gebeurt vooral door studenten verbonden aan een lerarenopleiding, maar indien nodig ook door de leraren zelf via een inhaalcursus. Het is echter nog onduidelijk hoe deze inhaalcursus structureel zou worden ingebouwd binnen de schoolorganisatie indien de ondersteuning vanuit de lerarenopleiding wegvalt.

3.3 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2006/005)

Voldoet

De school heeft verschillende acties ondernomen om de tekorten in het doorlichtingsverslag weg te werken. De betrokken eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie en de leerlingenresultaten tonen aan dat de meeste leerlingen de leerplandoelstellingen en de eindtermen bereiken. De vakgroep en het beleid volgen de situatie op met ondersteuning van de pedagogische begeleiding.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Bij de vorige doorlichting werd vastgesteld dat de leerplandoelstellingen en eindtermen (Et) rond basisbegrippen (Et 4, 13, 17), vergelijkingen (Et 21, 22), veeltermen (Et 20), lichamen in de ruimte (Et 29, 30, 36), omtrek en oppervlakte (Et 34) en gelijkvormige figuren (Et 33) niet werden aangeboden of met onvoldoende diepgang werden gerealiseerd.

Uit de opvolging blijkt dat de school de bijstellingen op een gefaseerde wijze heeft aangepakt. De betrokken leerplannen worden gerealiseerd conform de eisen in de leerplannen. De planningsdocumenten zijn werkdocumenten om de leerplanrealisatie te bewaken.

Uitrusting <i>Leermiddelen</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>ICT</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de school beantwoordt aan de eisen in de leerplannen rond de materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren. De leermiddelen worden ingezet.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Tijdens de opvolging werd hetzelfde vastgesteld. Tijdens de doorlichting bleek dat men overwegend een testcultuur hanteerde. Er waren enkele initiatieven om naast kennis ook vaardigheden en vakgebonden attitudes te evalueren. Er zijn afspraken gemaakt om de gelijkgerichtheid binnen de evaluatiepraktijk na te streven en maximaal af te stemmen op de leerplandoelen. De examens en een meerderheid van herhalingstoetsen bevatten een transparante puntenverdeling, verbeter sleutels en verwijzingen naar de leerplandoelen. Over alle graden heen worden de examens gescreend op basis van een kijkwijzer, aangereikt door de pedagogische begeleiding.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat men nauwelijks kwam tot een afstemming van de eindtermen rond 'leren leren' op de nieuwe leerstof en dat de leerlingen niet werden aangemoedigd om thuis te studeren. Uit de opvolging blijkt dat de vakgroep de leerbegeleiding zowel preventief als curatief organiseert. Leerlijn 'leren leren' is ontwikkeld per graad en wordt opgevolgd. De vakgroep blijft zoeken naar antwoorden om de leermotivatie van de leerlingen en de interesse voor de school en de schoolvakken te verhogen. Dit heeft geleid tot remediëringsinitiatieven die het leren leren bevorderen. De ontwikkelde leertrajecten zijn een voorbeeld van goede praktijk.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat sommige tekorten gerelateerd waren aan het onvoldoende omspringen met het besluit rond de 'basiscompetenties voor de leraar secundair onderwijs'. De directie heeft in die situaties binnen haar personeelsbeleid bewust ingegrepen om de leerplanrealisatie te verzekeren. Er werd tijdens de doorlichting ook vastgesteld dat een aantal leraren onvoldoende aandacht had voor het evenwicht tussen de leerlingengerichtheid en de leerplangerichtheid. Om dit knelpunt op te lossen stelde de vakgroep wiskunde aandachtspunten en werkpunten op. Een actieplan werd opgemaakt met verschillende acties verspreid over de tijd. Hierbij was er constructief overleg met de pedagogische begeleiding. In de vakvergaderingen is de leerplanrealisatie een vast item. Een aantal leraren hebben nascholing gevolgd rond de evaluatie van vakattitudes en vakvaardigheden. De vakgroep slaagt er goed in om de zelfredzaamheid binnen de schoolvisie vorm en inhoud te geven. De vakgroepwerking en de basiscompetenties van de leraren zijn nu hefboomen voor de realisatie van de leerplannen en de implementatie van de onderwijsprocessen.

3.4 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Toerisme (leerplan 2005/069)

Voldoet

De school heeft verschillende acties ondernomen om de tekorten in het doorlichtingsverslag weg te werken. De betrokken eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie en de leerlingenresultaten tonen aan dat de meeste leerlingen de leerplandoelstellingen en de eindtermen bereiken. De vakgroep en het beleid volgen de situatie op met ondersteuning van de pedagogische begeleiding.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Bij de vorige doorlichting werd vastgesteld dat door veel lesuitval (30 % op jaarbasis) de geplande leerplandoelstellingen en de eindtermen (veeltermfuncties, rationale functies, algemene doelstellingen rond ICT) niet of met onvoldoende diepgang werden gerealiseerd.

Uit de opvolging blijkt dat de school de bijstellingen op een gefaseerde wijze heeft aangepakt. De betrokken leerplannen worden gerealiseerd conform de eisen in de leerplannen. De planningsdocumenten zijn werkdocumenten om de leerplanrealisatie te bewaken.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatiepraktijk alleen maar positieve elementen bevatte.

Bij de opvolging wordt een voortzetting van deze trend opgemerkt.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat men nauwelijks kwam tot een afstemming van de eindtermen rond 'leren leren' op de nieuwe leerstof en dat de leerlingen niet werden aangemoedigd om thuis te studeren.

Uit de opvolging blijkt dat de vakgroep de leerbegeleiding zowel preventief als curatief organiseert. Leerlijn 'leren leren' is ontwikkeld per graad en wordt opgevolgd. De vakgroep blijft zoeken naar antwoorden om de leermotivatie van de leerlingen en de interesse voor de school en de schoolvakken te verhogen. Dit heeft geleid tot remediëringsinitiatieven die het leren leren bevorderen. De ontwikkelde leertrajecten zijn een voorbeeld van goede praktijk.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

In de periode na de doorlichting zijn er enkele personeelswissels geweest die echter niet altijd vlekkeloos zijn verlopen. De directie heeft in die situaties binnen haar personeelsbeleid accuraat ingegrepen om de leerplanrealisatie te verzekeren

De vakgroepwerking en de basiscompetenties van de leraren zijn nu hefbomen voor de realisatie van de leerplannen en de implementatie van de onderwijsprocessen.

3.5 Inbreuken op de regelgeving

Voldoet

Tijdens de doorlichting werden volgende inbreuken op de regelgeving vastgesteld.

- De uitgestelde beslissingen die niet beperkt zijn tot uitzonderlijke en individuele gevallen (Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.37, §2 en SO 64,8.1.2.)
- De bepalingen in het schoolreglement en de informatiebrochures met betrekking tot de schakelklas die strijdig zijn met het inschrijvingsrecht (CS art.110/1 en 110/8)
- Het niet respecteren van de minimumlessenroosters (esthetica /artistieke vorming) in de derde graad aso in de studierichtingen met 33 lessen (CS art.149)
- De middagpauze die korter is dan 50 minuten ten gevolge van verplichte inhaallessen (CS Art.15,7 en Besluit van de Vlaamse Regering van 31/8/2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs, art.3, §1)

Bij de opvolging wordt vastgesteld dat de school aan elk van deze inbreuken heeft geremedieerd.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor A, Handel, Handel, Kantoor, Latijn, Moderne wetenschappen, Toerisme.

5 ADVIES BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies betreffende de overige regelgeving: **GUNSTIG**

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wouter SCHELFHOUT de inspecteur-verslaggever	Karin HEREMANS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	